

ADVIES

GROTE PROJECTEN

AANVRAAG: Peristal Tilburg

NR: BGR/2017/144

AANVRAGER: Peristal Tilburg BV/Stg. Qanvas

BIJEENKOMST ADVIESCOMMISSIE: 10 november 2017

BEGROTING: € 1.540.000,-

DATUM ADVIES: 12 januari 2018

GEVRAAGDE BIJDRAGE: € 385.000,- als volgt gevraagd: € 225.000 gift, € 60.000 garantiesubsidie, € 100.000 lening

1. ALGEMEEN

Peristal Tilburg wordt een culturele installatie in de vorm van een 350m² groot labyrint aan de Spoorlaan. Geïnspireerd op een totaalervaring van de projecthouder in 2012 in een soortgelijk kunstobject in Berlijn door kunstenaar Tim Henrik Schneider (Peristal Signum van kunstcollectief Karmanoia), wordt het plan gerealiseerd om dit idee, opnieuw naar ontwerp van Schneider, naar Tilburg te vertalen. Er wordt een surrealistische wereld neergezet met plaats voor muziek, theater en beeldende kunst aangevuld met horeca. De bouw start in 2018 en vanaf 2022 moet Peristal een gevestigde naam zijn als nieuwe speler op de Europese leisure markt, opererend in een markt met partijen als escape rooms, Amsterdam Dungeon en Efteling.

Tijdens de pitch waren stakeholders en andere betrokkenen aanwezig in het talrijke publiek. De presentatie werd gegeven door Joep van Gorp (initiatiefnemer en projectmanager) en kunstenaar Tim Henrik Schneider. Het gesprek met de commissie ging onder andere over hoe het Tilburgse labyrint zich verhoudt tot het Berlijnse, hoe de horeca georganiseerd is, doelgroepen en bezoekersaantallen. Verder werd tijdens de pitch een schets van het doolhof in de vorm van een maquette getoond en een filmpje met diverse ondernemers uit Tilburg (o.a. Mercure Hotel, citymarketing) die zich positief uitspraken over Peristal.

Op 30 november verzocht de commissie om aanvullende informatie op de criteria a, b, d en h om tot een definitief advies te kunnen komen. Die informatie heeft de commissie bereikt en is verwerkt in onderstaand advies.

2. OPMERKINGEN BIJ CRITERIA

2.1 VERPLICHT

a. Het project is van hoge culturele kwaliteit, tot uitdrukking komend in oorspronkelijkheid, zeggingskracht en vakmanschap (score: voldoende)

Op 30 november overwoog de adviescommissie:

“Het team, de aanwezigheid en bijdragen van Tim Henrik Schneider, vormgever Simon Haen en kunstenaarscollectief Tilburg Cowboys tonen tijdens de pitch enthousiasme om hun kwaliteiten aan het project te verbinden. Toch wordt de onduidelijkheid die bij de commissie leeft over de uiteindelijk te realiseren culturele kwaliteit van het project in aanvraag en pitch nog niet weggelaten. Ze vindt het artistieke concept nog te weinig tot uitdrukking komen in de plannen. Er is onduidelijkheid over de aard en artistieke ruimte van ieders bijdrage. Ook lijkt de gepresenteerde maquette eerder als voorbeeld te dienen dan als schets voor het te bouwen labyrint. Dit geeft het plan artistiek een te weinig uitgewerkt beeld om zonder meer tot een positief oordeel te kunnen komen over de culturele kwaliteit van Peristal.

De trackrecords van betrokken partijen als Simon Haen, Tilburg Cowboys en ontwerpcollectief Gebouw 83 zijn bij de commissie bekend, evenals de kwaliteit die Fontys kan leveren, maar in relatie tot Peristal zijn de artistieke keuzes voor specifiek deze kunstenaars en opleiding nog onvoldoende onderbouwd.

Om deze redenen heeft de commissie ook nog niet in beeld wat de specifieke zeggingskracht van de installatie zal zijn als het gaat om de Tilburgse ‘eigenheid’. De concrete invulling hiervan mist de commissie eveneens.

Ten slotte werden vragen van de commissie met betrekking tot de randprogrammering tijdens de pitch ook onvoldoende concreet beantwoord.

De commissie ziet in de ingrediënten de potentie tot culturele kwaliteit maar mist dus nog essentiële zaken om deze positief te kunnen beoordelen langs criterium a zoals bedoeld bij een zgn. 'groot project' van Brabant C, waarbij het niet om de potentie gaat maar om reële, actuele, duidelijk aanwijsbare culturele kwaliteit."

Overweging van de adviescommissie op basis van de aanvulling:

De aanvullende informatie heeft duidelijk gemaakt hoe en met welke kritische massa concrete afwegingen en stappen in het creatief proces worden gemaakt. Die beschrijving geeft de adviescommissie vertrouwen in de totstandkoming van een installatie van voldoende artistieke kwaliteit.

b. Het project versterkt het cultuursysteem van de provincie Noord-Brabant op duurzame wijze (score: voldoende)

Op 30 november overwoog de adviescommissie:

"In het verlengde van criterium a is door onduidelijkheid omtrent de culturele kwaliteit ook de versterking van het Brabantse cultuursysteem dat Peristal teweeg brengt nog onvoldoende te duiden voor de commissie.

De versterking en betekenis voor het Brabants cultuursysteem is met uitspraken als "Peristal wordt de nieuwe must-see in de internationale hippe upperground cultuur" nog niet feitelijk onderbouwd. Nog meer dan een activiteit die blijvend is, zoekt Brabant C met dit criterium naar activiteiten die zich zo verbinden met de culturele omgeving in Brabant dat deze als geheel duurzaam versterkt.

Ook van de financiële haalbaarheid en dus duurzaamheid met betrekking tot het voortbestaan van het project is de commissie op basis van de plannen nog niet voldoende overtuigd (zie hierna onder criterium d.

Ondernemerschap). Voldoen aan de voorwaarden met betrekking tot ondernemerschap en culturele kwaliteit is in dit geval nodig om ook op duurzame versterking van het cultuursysteem zonder voorbehoud tot een positief advies te komen."

Overweging van de adviescommissie op basis van de aanvulling:

Nu de adviescommissie op basis van de aanvulling onder criterium a voldoende vertrouwen in het artistiek resultaat heeft uitgesproken, is een belangrijke belemmering voor dit criterium opgeheven.

De opzet betreft ook een degelijk bezette kunstcommissie en een gevarieerd team van kernadviseurs en teamleden, waarin de adviescommissie een voldoende verbinding tussen cultuur en vertegenwoordigers van andere voor de culturele sector belangrijke geledingen ziet, zoals Ondernemersfonds Tilburg, House of Leisure en Libéma.

c. Het project is ten minste van nationale betekenis (score: voldoende)

Hoewel de projecthouder stelt dat het project een sterke aantrekkingskracht op een internationaal publiek zal hebben, wordt dit in de ogen van de commissie nog niet aannemelijk gemaakt. Als deze attractie naast lokale uitstraling inderdaad ook nationaal bereik (vergelijkbaar met de door de aanvrager genoemde Tilburgse Kermis en Efteling) gaat hebben, is nationale impact geborgd. Partners als Citymarketing Tilburg en VisitBrabant zullen zich hier blijkens hun betrokkenheid voor gaan inzetten en de adviescommissie vindt dat commitment voldoende onderbouwing voor positieve verwachtingen op dit punt. Voor ondersteuning van het project zullen nog diverse nationale fondsen (die nu voor een totaal van €190.000 op de begroting staan) worden benaderd: Fonds 21, VSB en Mondriaanfonds. Deze dekking is dus nog niet gerealiseerd.

d. In het project is sprake van ondernemerschap (score: voldoende onder voorwaarde)

Op 30 november overwoog de adviescommissie:

"De commissie is overtuigd van ondernemingszin binnen de organisatie van Peristal: de projecthouder weet de mensen om zich heen te verzamelen en te motiveren die elk hun specifieke en relevante kennis en deskundigheid meebrengen. Ze vindt echter dat de plannen rond het project op belangrijke onderdelen concreter en beter onderbouwd moeten worden. Het is nodig dat de aanvrager zijn verwachtingen omtrent bezoekersaantallen beter onderbouwt en het zou van realiteitszin getuigen als de projecthouder (ook) een scenario uitwerkt met lagere bezoekerscijfers. De vergelijking met Berlijn die de projecthouder schetst, houdt in de ogen van de commissie geen stand omdat Berlijn bij uitstek sowieso al een internationale toeristische trekpleister is, waar bezoek aan Peristal Signum vaak een bijkomstigheid of één van vele redenen was van een bezoek onder miljoenen toeristen in de stad. Dat ligt voor Tilburg zeker anders.

Ook zou de commissie willen weten hoe de organisatie omgaat met het tekort dat ontstaat als de bezoekersaantallen tegenvallen. Een onderzoek naar mogelijkheden om het concept aan andere partijen te

verkopen zou ook onderdeel kunnen zijn van een aangescherpt plan van aanpak.

De commissie ziet bij het project de doelgroep 25-35 jarigen wel als passend, maar vindt in het marketingplan niet een goed beschreven, op het project en die doelgroep toegespitste marketingstrategie terug; het maakt een theoretische indruk. Versterking daarvan is nodig als onderdeel van betere onderbouwing van begrote bezoekersaantallen.”

Overweging van de adviescommissie op basis van de aanvulling:

De aanvullende informatie op dit punt heeft nog niet de versterking gebracht die de adviescommissie nodig heeft voor een ongeclausuleerd positief advies. Het marketingplan en het gevraagde 60% bezettingsscenario zijn niet erg overtuigende invuloefeningen. Een slag is daar gewenst. Die kan echter gedurende het eerste projectjaar, het bouwjaar, nog gemaakt worden om in de loop van dit jaar in te zetten. Gezien de vooruitgang die op de criteria a en b is gemaakt en de grotere scherpste die ook in de betrokkenheid van adviseurs om het project heen is aangebracht, stelt de commissie voor om daarover in de loop van het eerste jaar een afweegmoment in te bouwen. Een meer overtuigende invulling van het marketingplan, voor de beoordeling waarvan leden van de adviescommissie te zijner tijd graag beschikbaar zijn, zal ook aanleiding geven tot meer vertrouwen in het geambieerde bezettingspercentage.

De adviescommissie twijfelt niet aan de kundigheid van de voorgestelde adviseurs/teamleden. Hun inbreng zal naar verwachting van groot belang zijn om de ambitieuze, maar in projecten van deze omvang nog onervaren initiatiefnemer bij te staan in het behalen van optimaal resultaat. De nu nader beschreven betrokkenheid van deze mensen biedt al meer perspectief. Als het goed is komen daar veel leermomenten uit. Verdere zakelijke versterking in de dagelijkse uitvoering blijft verstandig, maar is een prioriteit die de aanvrager binnen de mogelijkheden van zijn bedrijfsvoering moet afwegen, en die dus niet tot een hogere Brabant C-bijdrage zou moeten leiden, zoals de aanvulling enigszins boud oppert. De adviescommissie adviseert scherp te monitoren of de inzet van adviseurs en teamleden ook tot de gewenste voortgang in het project vertaald blijft worden en dat te betrekken bij het afweegmoment waartoe hierboven is geadviseerd.

e. Het project draagt bij aan de vrijetijdseconomie van de provincie Noord-Brabant (score: voldoende)

Niettegenstaande de constatering bij het vorig criterium verwacht ook de commissie dat niet-lokale bezoekers naar Peristal zullen komen en ook elders in de stad zullen bijdragen aan de economie door eten, drinken, mogelijk overnachten, bezoek aan Popcentrum 013 en andere culturele organisaties in de Tilburgse Spoorzone. Bij een dagje Tilburg kan Peristal voor verlenging van verblijf en bestedingen zorgen. De plannen die de projecthouder tijdens de pitch aanhaalde voor arrangementen met hotels in de regio en het contact dat er al is met Mercure Hotel, vindt de commissie in dit opzicht positief en ook bijdragen aan het beeld van het ondernemerschap in dit project.

f. Het project is nieuw of geeft een nieuwe impuls aan een bestaand project of organisatie (score: voldoende)

De commissie kan hier als score voldoende geven omdat Peristal voor Brabant in elk geval nieuw is. Bij succes zal dit project volgens de commissie zeker een impuls betekenen voor Stg. Qanvas en Peristal BV.

g. Het project kan rekenen op draagvlak in de Brabantse samenleving (score: voldoende)

De betrokkenheid en ook aanwezigheid bij de pitch van vele stakeholders bij het project overtuigen van draagvlak in de regio. Initiatiefnemer Joep van Gorp weet uit het lokale bedrijfsleven van Tilburg, citymarketing en gemeente Tilburg reeds voorfinanciering op te halen. Het Leisure Ontwikkel Fonds is ook aangehaakt bij Peristal en staat positief tegenover een lening van €100.000,-.

h. Het project draagt bij aan talentontwikkeling in de provincie Noord-Brabant (score: voldoende)

Op 30 november overwoog de adviescommissie:

“De commissie ziet zeker aanknopingspunten voor Peristal om bij te dragen aan talentontwikkeling (werving van jonge kunstenaars door Alan Boom en Tim Henrik Schneider, samenwerking met Fontys Hogeschool voor de Kunsten), maar mist ook hier een duidelijk uitgewerkt plan dat gelieerd is aan een duidelijk artistiek concept (zoals genoemd onder criterium a) en uitstijgt boven louter uitvoerende werkzaamheden van studenten of jong talent. Ook voor onderbouwing van dit criterium met de stelling dat de projectleider zelf als talent moet worden beschouwd, vindt de commissie onvoldoende aanknopingspunt hoe vruchtbare (door)ontwikkeling van dit talent in het project geborgd zal zijn. De adviescommissie acht het nodig dat in artistiek opzicht de organisatie met een

deskundige toezichhoudende rol wordt versterkt, en dat gezien de omvang van het project en de gevraagde bijdrage zakelijke senioriteit aan het uitvoerend team wordt toegevoegd.”

Overweging van de adviescommissie op basis van de aanvulling:

Voor wat betreft de ontwikkeling van artistiek talent is het toevoegen en begeleiden van een ArtCoDe student aan de kunstcommissie een zinvolle aanvulling. Verder vertrouwt de adviescommissie op de kunstcommissie om waar mogelijk talenten een rol van betekenis te geven in de vormgeving van het labyrint.

Voor wat betreft de talentontwikkeling van de initiatiefnemer zelf verwijst de commissie naar de overwegingen in de tweede alinea van de aanvulling onder criterium d.

2.2 FACULTATIEF (minimaal 2)

i. Het project ondersteunt de ontwikkeling van een culturele hotspot (score: goed)

Tijdens de pitch verneemt de commissie dat de locatie waar het labyrint gebouwd zal worden definitief is en dat het in de Spoorzone Tilburg zal zijn (Spoorlaan 21). Daarmee is onderbouwd dat het project de ontwikkeling van culturele hotspot Spoorzone ondersteunt.

j. Het project is innovatief, doordat het zich binnen zijn discipline of sector onderscheidt in inhoud, uitvoering of cultureel ondernemerschap en specifiek daarmee het cultuursysteem versterkt (score: goed)

De commissie meent dat het project voldoende innovatief is omdat het zich onderscheidt van bestaande concepten als bijvoorbeeld escape rooms, zeker binnen Brabant. Bij Peristal gaat het voor de bezoeker om de beleving, niet om het uitvoeren van een opdracht.

Door de diverse stakeholders en samenwerkingspartners die al aangehaakt zijn (citymarketing, Leisure Ontwikkel Fonds) en het project ook financieel ondersteunen, is het project onderscheidend te noemen als het gaat om de organisatorische kant van het cultuursysteem. Ook betrokken kunstenaars als Simon Haen en Tilburg Cowboys acht de commissie tot een onderscheidende inbreng in staat. Een duidelijker beeld van hun opdracht of inbreng zal ook bijdragen aan dit criterium.

k. Het project ligt in het verlengde van het profiel van Brabant (score: onvoldoende)

Gastvrijheid noemt de projecthouder als specifiek Brabants profiel-element. Deze zal bij Peristal o.a. vertaald worden in bijkomende horeca faciliteiten. Dit vindt de commissie wel erg algemeen: enkel de aanwezigheid van horeca biedt onvoldoende onderbouwing voor identificatie met het profiel van Brabant. Ook omdat deze faciliteiten nog onvoldoende concreet worden geduid in de actuele plannen, kan de commissie dit criterium verder niet positief beoordelen.

l. Bij het project is sprake van samenwerking met een of meer andere partijen, waarbij tenminste een partij behoort tot een domein buiten de culturele sector (score: voldoende)

Binnen de culturele sector is samenwerking met o.a.: Brabantse kunstenaars, Fontys Hogeschool voor de Kunsten, Poppodium 013. Buiten de specifieke culturele sector o.a.: House Of Leisure (Midpoint/Joost Melis), Fontys, diverse horeca ondernemers.

m. Het project wordt uitgevoerd binnen of in samenwerking met de Brabantse topsectoren (score: onvoldoende)

In de gepresenteerde plannen vindt de commissie onvoldoende aanknopingspunten die de samenwerking met een Brabantse topsector overtuigend onderbouwen. De technologische samenwerking met Basecamp is onvoldoende geduid om van een aanknopingspunt bij High Tech Systems & Materials te spreken. Het willen aanbieden van zo veel mogelijk regionaal geproduceerd voedsel in de horeca dat dan overblijft, is een te zwakke onderbouwing voor dit criterium.

3. ADVIES

De commissie adviseert na het betrekken van de ingestuurde aanvulling bij de ingediende aanvraag en de pitch, voorzichtig positief.

De kwaliteit van het idee, de voortgang die in de aanvulling rond de criteria a. en b. is gemaakt en het team rond de initiatiefnemer geven de adviescommissie voldoende vertrouwen om op te wegen tegen de bedenkingen de commissie nog steeds rond met name ondernemerschap en bedrijfsvoering heeft.

Zij acht het niettemin van belang dat in de loop van het eerste jaar een wezenlijke versterking en concretisering van de marketingstrategie tot stand worden gebracht, en dat de ontwikkeling van het project in het eerste jaar scherp wordt gevolgd. Scherpheid aan de kant van de aanvrager zou kunnen worden bevorderd door het inbouwen van een afweegmoment en daaraan gekoppelde gefaseerde bevoorschotting.

4. SAMENSTELLING ADVIESCOMMISSIE

Jorn Konijn (voorzitter)

Otto van der Meulen

Peter Brouwers

José Alferink

Ankie Til

Jacki Dodemontova

secretaris: Geert Lenders

Disclaimer: bovenstaand advies is opgesteld ten behoeve van besluitvorming door het bestuur van Stichting Brabant C Fonds. Het advies op zichzelf is geen besluit tot verlening, noch geeft het aanspraak op een besluit tot verlening. Het besluit van het bestuur van Stichting Brabant C Fonds kan afwijken van het advies. Art. 8.3 van de statuten van de stichting bepaalt dat het bestuur een voornemen om met het besluit af te wijken van het advies, ter advisering dient voor te leggen aan de Raad van Toezicht van de stichting.